

นวัตกรรม “เส้นทางพัฒนาการเด็ก”

โดยกลุ่มงานอนามัยแม่และเด็ก

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 6

ที่มาและความสำคัญ

คลินิกสุขภาพเด็กดี (Well Baby Clinic) เป็นหน่วยบริการสุขภาพสำหรับเด็กดี งานหลักสำคัญคือการดูแลส่งเสริมสุขภาพเด็ก (Child health supervision หรือ Well child care) ซึ่งมีบทบาทในการเสริมสร้างให้เด็กมีสุขภาพดี มีพัฒนาการสมวัยตั้งแต่แรกเกิด โดยดูแลเด็กปกติให้มีสุขภาพแข็งแรง เติบโตทั้งทางกายและสติปัญญาได้เต็มศักยภาพ พร้อมวุฒิภาวะทางอารมณ์ ให้การป้องกันโรคติดต่อที่ป้องกันได้ด้วยวัคซีนตลอดจนให้คำแนะนำด้านโภชนาการ ด้านพัฒนาการแก่พ่อ แม่และผู้ดูแลเด็กจากข้อมูลการตรวจพัฒนาการเด็กของคลินิกเด็กดี ตั้งแต่ปี 2559 – 2561 พบสงสัยล่าช้าเพิ่มขึ้นในเด็กอายุ 18 และ 30 เดือน โดยพบสงสัยล่าช้าเพิ่มขึ้นจากร้อยละ 4.59 เป็นร้อยละ 5.68 ในเด็กอายุ 18 เดือน และในเด็กอายุ 30 เดือน เพิ่มขึ้นจากร้อยละ 5.71 เป็นร้อยละ 6.12 ดังตารางที่ 1

ใน 1 วันมีผู้มารับบริการในคลินิกสุขภาพเด็กดี ประมาณ 30 คน ภายใต้การดูแลของเจ้าหน้าที่ในคลินิกจำนวน 4 คน ซึ่งไม่เพียงพอต่อการบริการคุณภาพเนื่องจากจำนวนเจ้าหน้าที่น้อยกว่ากรอบอัตรากำลังที่กำหนดให้มีจำนวน 5 คน ปัจจุบันมีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงานในคลินิกเพียง 4 คน หากจะให้เกิดคุณภาพของการบริการจะต้องมีเจ้าหน้าที่ประจำจุดให้บริการทั้งหมด 5 จุด คือ จุดที่ 1. ชักประวัติ คัดกรอง จุดที่ 2. ตรวจพัฒนาการ จุดที่ 3. นัดส่งยาพร้อมลงข้อมูลในคอมพิวเตอร์และชำระค่าใช้จ่าย จุดที่ 4. ฉีดวัคซีน และจุดที่ 5. กิจกรรมโรงเรียนพ่อแม่ ดังนั้นเพื่อให้การดูแลส่งเสริมสุขภาพเด็กให้มีพัฒนาการสมวัย โดยให้ผู้ปกครองได้เรียนรู้และมีส่วนร่วมในการดูแลลูกตนเองได้ คลินิกสุขภาพเด็กดี โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 6 จึงได้จัดทำนวัตกรรม “เส้นทางพัฒนาการเด็ก” ขึ้น ซึ่งจะเป็นเครื่องมือช่วยในการส่งเสริมพัฒนาการ ที่ง่ายต่อผู้ปกครองในการเรียนรู้เพื่อส่งเสริมพัฒนาการของลูกในขณะรอรับบริการ

ตารางที่ 1 จำนวนและร้อยละพัฒนาการเด็กในคลินิกสุขภาพเด็กดีปี 2559-2561

ปีงบประมาณ	9 เดือน		18 เดือน		30 เดือน	
	สมวัย	ล่าช้า	สมวัย	ล่าช้า	สมวัย	ล่าช้า
2561	67 (98.53)	1 (1.47)	83 (94.32)	5 (5.68)	46 (93.88)	3 (6.12)
2560	103 (100)	0 (0.00)	91 (100)	0 (0.00)	78 (98.73)	1 (1.27)
2559	100 (97.09)	3 (2.91)	104 (95.41)	5 (4.59)	66 (94.29)	4 (5.71)

วัตถุประสงค์

เพื่อให้พ่อ แม่ และผู้ดูแลเด็กที่มารับบริการในคลินิกเด็กดี ได้เฝ้าระวังและติดตามพัฒนาการเด็กในช่วงเวลาที่รอรับบริการ

ขั้นตอนการดำเนินงาน

ขั้นเตรียม

- ศึกษาข้อมูลเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กตามช่วงอายุ
- ประชุมวางแผน เพื่อออกแบบในการจัดทำเส้นทางพัฒนาการเด็ก
- ออกแบบ รูปแบบนวัตกรรมเส้นทางพัฒนาการเด็กให้ใช้ง่ายและน่าสนใจ
- หารูปภาพเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กให้ตรงตามช่วงอายุ
- หาเนื้อหาเกี่ยวกับพัฒนาการเด็กตามช่วงอายุ

อุปกรณ์ที่ใช้

- สติกเกอร์ใส จำนวน 10 แผ่น
- สติกเกอร์สีน้ำเงิน จำนวน 3 ม้วน
- กระดาษ A4 สีฟ้า จำนวน 16 แผ่น
- กระดาษ A4 สีขาว จำนวน 2 แผ่น
- กาว

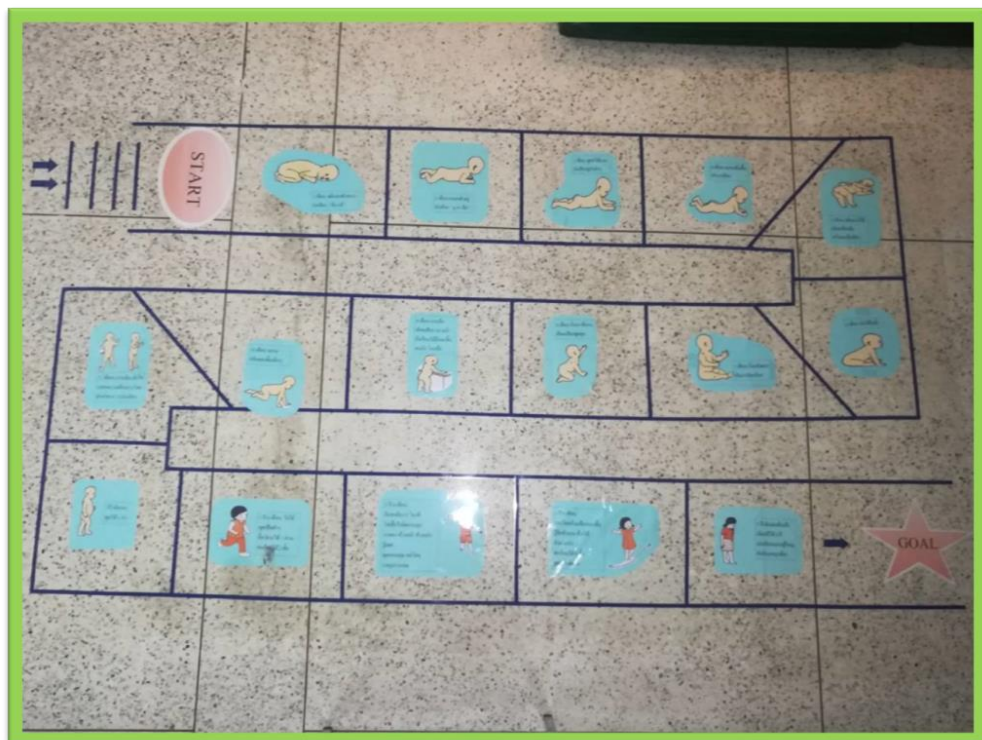
ดำเนินการจัดทำ

เมื่อได้ภาพตรงตามเนื้อหาที่ออกแบบไว้ นำมาปริ้น ตัด และนำสติ๊กเกอร์ใสมาแปะเครื่องเพื่อป้องกันการเปียกน้ำเวลาทำความสะอาดพื้นห้อง

งบประมาณ 500 บาท

ภาพก่อนปรับปรุง

การดำเนินงาน อยู่ในช่วงทดลองใช้นวัตกรรม พบว่าผู้รับบริการให้ความสนใจ หลังจากเจ้าหน้าที่สอน และสาธิตการใช้ ผู้รับบริการสามารถเรียนรู้ และใช้ประเมินพัฒนาการของเด็กได้ถูกต้อง

การประเมินผล

ได้สำรวจความคิดเห็นของผู้รับบริการที่มีลูกตั้งแต่แรกเกิด - 5 ปี จำนวน 30 คน

แบบประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการ ต่อนวัตกรรม “เส้นทางพัฒนาการเด็ก”

คำชี้แจง : โปรดพิจารณาข้อความซ้ายมือและทำเครื่องหมาย ✓ ลงในช่องทางขวามือให้ตรงกับความเป็นจริงที่สุด

ระดับความพึงพอใจ : 1= ควรปรับปรุง 2= น้อย 3=ปานกลาง 4 = มาก (N=30)

ผลการประเมินความพึงพอใจผู้รับบริการต่อนวัตกรรม “เส้นทางพัฒนาการเด็ก”

จากการประเมินความพึงพอใจต่อนวัตกรรม“เส้นทางพัฒนาการเด็ก” ของผู้มารับบริการในคลินิกเด็ก ดีจำนวน 30 คนพบว่า ภาพรวมมีความพึงพอใจมากร้อยละ...76.. ส่วนใหญ่ผู้รับบริการมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปานกลางขึ้นไป โดยผู้รับบริการมีความพึงพอใจมากต่อนวัตกรรม ในด้านช่วยเสริมสร้างความรู้ให้กับผู้ปกครองช่วยกระตุ้นพัฒนาการของเด็กให้เกิดการเจริญเติบโต เป็นสื่อที่ใช้ง่ายและน่าสนใจ ดึงดูดให้ใช้ในขณะรอรับบริการ ร้อยละ 100, 100, 96.67 และ 83.33 ตามลำดับ ในส่วนที่ผู้รับบริการมีความพึงพอใจน้อย เกือบครึ่งหนึ่งของผู้รับบริการ (ร้อยละ 46.67) คือความสวยงามของนวัตกรรม “เส้นทางลูกรัก” ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ร้อยละของระดับความพึงพอใจผู้รับบริการต่อนวัตกรรม “เส้นทางพัฒนาการเด็ก”

ประเด็นการประเมิน	ระดับความพึงพอใจ			
	พึงพอใจ มาก	พึงพอใจ ปานกลาง	พึงพอใจ น้อย	ควร ปรับปรุง
1.ความสวยงาม	0	53.33	46.67	0
2.ความน่าสนใจ ดึงดูดใจ ผู้พบเห็นขณะรอ ตรวจพัฒนาการ,รอรับวัคซีน	83.33	16.67	0	0
3.ช่วยเสริมสร้างความรู้ให้กับผู้ปกครองเอื้อต่อ การเรียนรู้ด้านพัฒนาการเด็ก	100	0	0	0
4.ความยาก ง่าย ในการใช้สื่อนวัตกรรม	96.67	3.33	0	0
5.ช่วยกระตุ้นพัฒนาการของเด็กให้เกิดการ เจริญเติบโต	100	0	0	0
พึงพอใจภาพรวม	76	14.67	9.33	0.00

ข้อเสนอแนะอื่น

นวัตกรรม “เส้นทางพัฒนาการเด็ก” ใช้ง่ายและสะดวก แต่ควรปรับเรื่องสีสັນ ความคมชัด และขยายภาพให้ใหญ่ขึ้น

ข้อเสนอแนะจากคณะกรรมการ

นวัตกรรม “เส้นทางพัฒนาการเด็ก”

นำเสนอโดย

น.ส.พรพรรณ เจริญวัฒนวิญญู

ตำแหน่งพยาบาลวิชาชีพชำนาญการ

โดยกลุ่มงานอนามัยแม่และเด็ก

โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ ศูนย์อนามัยที่ 6